

Ressenyes

II Congrés d'Història Marítima de Catalunya Un espai de trobada sobre marina medieval

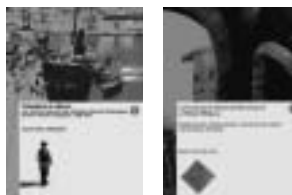

La segona edició del Congrés d'Història Marítima de Catalunya, celebrat el novembre de 2004 al Museu Marítim de Barcelona, va potenciar una de les línies de recerca que es van definir l'any 2001: la marina medieval catalana, amb l'intent de recollir l'estat de la qüestió sobre l'estudi dels aspectes marítics de la nostra marina medieval. Malgrat l'existència de fòrums especialitzats en el món medieval en l'àmbit català, no hi ha un espai de trobada propi per a tots aquells que treballen en el camp concret de la cultura marítima.

El congrés es va organitzar en cinc sessions articulades al voltant de cinc grans àrees temàtiques: àrea de ports i mercats, àrea de ciències nàutiques, àrea de drassanes i construcció naval, àrea de miscel·lània i àrea de dret i institucions. El Congrés es va tancar amb un emotiu acte d'homenatge al Dr. Hernández-Yzal, estudiós del dret marítim en general i responsable d'una monumental edició dels *Costums Marítics de Barcelona*.

Actualment, i com ja es va fer en la primera edició, s'està treballant en la confecció de les actes del Congrés en format CD-Rom. La voluntat del Museu Marítim de Barcelona i de les altres entitats col·laboradores és la de preparar un tercer Congrés, que se celebraria el novembre del 2006, i que probablement tindrà com a lema «Viatges i viatgers».

Darreres novetats de la col·lecció «Estudis» Estudis sobre drassanes, oficis, embarcacions i història marítima

La col·lecció «Estudis» de publicacions del Museu Marítim de Barcelona s'ha enriquit darrerament amb la publicació de quatre nous volums, tres d'ells amb treballs guardonats amb el premi de recerca Ricart i Giralt, i l'últim, producte d'un treball de recerca dirigit des del mateix museu. La col·lecció «Estudis» posa a l'abast del públic el resultat de les investigacions que es duen a terme sobre el passat marítim català.

Així, una de les novetats porta per títol *La Drassana Reial de Barcelona a l'Edat Mitjana: organització institucional i construcció naval a la Corona d'Aragó*. Es tracta d'un estudi encarregat a Albert Estrada Rius sobre la comprensió del conjunt arquitectònic de les Drassanes i la seva raó de ser com a institució.

Les tres novetats restants formen part de treballs premiats en alguna edició del premi Ricart i Giralt. Un d'ells és el que porta per títol *Treballant el silenci. Les relacions laborals dels estibadors del port de Barcelona durant el primer Franquisme, 1939-1947*, de Jordi Ibarz, sobre el complex món dels treballs portuaris. En una altra clau hi ha la publicació *El historial de la corbeta Tornado (1862-1940): Viaje a través de la política española del último tercio del siglo XIX y Memorias del Asilo Naval Español*, d'Alejandro Anca, sobre la vida d'aquesta embarcació lligada a la història i el paisatge del port de Barcelona. Finalment, el títol restant és *La Casa Ramos, 1845-1960: más de un siglo de historia marítima*, de Martín Rodrigo, sobre la història d'aquesta empresa.

V premi de recerca Josep Ricart i Giralt

Un reconeixement a la marina catalana del segle XIV

El treball *La marina catalana a mitjan segle XIV*, de Guillem Morro Veny, ha estat el guanyador del V premi de recerca Josep Ricart i Giralt. El treball premiat gira al voltant de la història de la marina medieval i del món de les galeres. Aquest llibre formarà part d'un dels nous volums de la col·lecció «Estudis», on s'han anat publicant els altres treballs premiats.

En aquesta cinquena edició del premi, dotat amb 4.800 euros, s'hi van presentar dos treballs més: *Génova y la transformación del comercio mediterráneo de Cataluña (1815-1840)*, i *Les Ordinacions de la Pesquera de Cadaqués (segles XVI-XVIII)*.

El jurat va voler fer palès el seu agraïment als participants i va instar novament els estudiosos i investigadors a continuar treballant en la línia d'un coneixement més profund del nostre patrimoni i la nostra cultura marítima, que són una part integrant de la nostra memòria històrica i del nostre llegat.

Nova col·lecció de plànols de modelisme

Nou disseny de plànols navals per als modelistes

Des de fa dècades, el Museu Marítim de Barcelona produeix i edita diferents plànols de construcció naval pensats especialment per als modelistes.

Ara, aquest producte s'edita en forma de col·lecció, amb algunes novetats com el disseny de la carpeta o la inclusió d'un petit text amb informacions diverses.

De la mateixa manera, la nova edició es fa a partir d'un tractament digital dels documents originals, cosa que dona com a resultat una millora en la qualitat de la reproducció del plànol.

De moment, els plànols que han estat presentats i posats a la venda són: corbeta *Sebastián Gumà*, pailebot *Santa Eulàlia*, vaixell d'altura egipci, la Galera Reial de Joan d'Àustria, la caravel·la *Niña*, la caravel·la *Pinta*, i la nau *Santa María*.

En aquests moments s'està preparant l'edició de les properes carpetes, que estaran dedicades al caro d'art *Papet*, a la nau de 1450 (coneguda popularment com a *Coca de Mataró*) i a la palangrera *Madrona*.

Exposició «Emocions»

Tres segles de vela esportiva a Catalunya

Produïda amb la col·laboració de la Federació Catalana de Vela i el Saló Nàutic de Barcelona, el Museu Marítim va acollir, al principi del 2005, la mostra «Emocions», que recollia la història dels tres segles -XIX, XX, XXI- que fa que es practica la vela esportiva a Catalunya i la seva relació amb tres moments històrics: el naixement de la pràctica de lleure i la constitució dels primers clubs, la consolidació de la vela lleugera com a esport i les seves diferents modalitats (des del surf fins a la vela adaptada) i, finalment, el moment tot just encetat del segle XXI, amb la tecnologia punta com a factor diferencial en la pràctica esportiva. El recorregut pels diferents àmbits de l'exposició -la Història, la Memòria, els Navegants, les Noves tecnologies i les Entitats- parlava de les embarcacions, de les persones i de les institucions que han protagonitzat i protagonitzen encara avui dia aquesta aventura.

A aquesta mostra cal afegir-hi també una altra exposició produïda pel Museu Marítim: «La Mar com a inspiració», realitzada del 15 de juny al 4 de setembre, amb el recull els treballs del doctor Amadeu Bosch i Noguera (Vallmoll, 1917), metge cirurgià de professió que va arribar al modelisme un cop acabats els seus estudis, com també la pintura i la literatura, la qual cosa ens recorda que hi ha més d'una manera per apropar-se al mar, fins i tots per a aquells que no hi tenen un lligam personal o professional directe.

Exposició «Un dia a Pompeia»

Entre el Vesuvi i la Mediterrània

L'any 79 després de Crist, la ciutat romana de Pompeia, al peu del Mare Nostrum, va quedar sepultada sota la lava del Vesuvi sense que la mar propera pogués oferir cap sortida ni fos possible rebre cap ajut. La catàstrofe no va fer desaparèixer la ciutat, sinó que la va amagar durant segles fins que excavacions posteriors l'han fet sortir a la llum i han permès conèixer a fons la vida quotidiana dels romans i els detalls de la tragèdia.

L'exposició «Un dia a Pompeia», celebrada al Museu Marítim del 13 de maig al 20 d'octubre d'enguany i produïda per la Soprintendenza Archeologica di Pompeia, va exhibir més de 200 objectes originals procedents d'aquesta ciutat romana. Entre les peces que s'hi podien veure hi havia mobiliari domèstic, joies, pintures o estàtues.

La mostra s'estructurava al voltant de dotze àmbits temàtics, entre els quals hi havia la ciutat de Pompeia, les feines arqueològiques que s'hi duen a terme, la vida quotidiana, les joies i els cosmètics, la vida religiosa o la importància del mar. Així mateix, també hi havia motlles de cossos de persones que van quedar enterrades sota les cendres arran de l'erupció. Al final de l'exposició hi havia un espai multimèdia on els visitants podien veure pel·lícules documentals sobre la mítica ciutat romana.